

Лидер башњачке странке СДА Сулејман Тихић, који је и председавајући у Дому народа парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, обратио се ових дана Уставном суду БиХ са апелацијом да се Изборни закон и Пословник представничког дома парламентарне скупштине БиХ ускладе са уставом БиХ.

Своју апелацију Тихић је мотивисао тврдњом да су „неуставан Изборни закон и Пословник државног парламента ентитетско гласање претворили у (моно)етничко“. Зато он тражи од Уставног суда да оцени сагласност члана 9.1. став (2) и (3) Изборног закона Босне и Херцеговине и члана 79. Пословника представничког дома парламентарне скупштине БиХ са уставом Босне и Херцеговине.

Следећи тај став и логику, Тихић напомиње да због неуставних одредби Изборног закона, у садашњој структури представничког дома парламентарне скупштине БиХ није испоштован уставни принцип о пропорционалној заступљености сва три конститутивна народа и осталих грађана БиХ према попису становништва из 1991. године.

Тражећи упориште за тезу да се ентитетско гласање као законски инструмент претворило у (моно)етничко, што не одражава тежњу устава БиХ, бошњачки лидери се радо и све чешће позивају на становиште које је Уставни суд Босне и Херцеговине заузео у одлуци о конститутивности народа.

„... Уставни принцип колективне једнакости конститутивних народа забрањује било какве посебне привилегије за један или два од тих народа, сваку доминацију у структурама власти и сваку етничку хомогенизацију путем сегрегације засноване на територијалном раздвајању. Упркос територијалном распореду Босне и Херцеговине успостављањем два ентитета, овај територијални распоред не може служити као уставна легитимација за етничку хомогенизацију или право на одржавање ефеката етничког чишћења.“

Детаљи о овој апелацији изложени су на веб сајту Странке демократске акције, чији је лидер управо Сулејман Тихић – бошњачки политичар који је учествовао у свим досадашњим разговорима о уставним променама у БиХ и који се у јавним изјавама представљао као човек компромиса. Колико је то далеко од истине показује овај

садашњи, неодмерен и изазован потез према Републици Српској, којим се устремљује на постојеће ентитетско гласање у парламентарној скупштини БиХ. Јер, ентитетско гласање је институт успостављен у Дејтону, прописан је Анексом IV Дејтонског споразума, представља уставну заштиту и гаранцију постојања Републике Српске.

Оспоравање ентитетског гласања значи оспоравање и самих ентитета. Зато је овај потез Сулејмана Тихића, којим доводи у питање важећи изборни закон БиХ и пословник представничког дома у државном парламенту, наишао на подозривост и критике у Републици Српској. Лидери водећих политичких странака у Српској сматрају да је Тихићева иницијатива за оцену сагласности изборног закона и пословника представничког дома парламента БиХ са уставом БиХ фактички удар на саму суштину дејтонског уређења земље и загарантовану ентитетску заступљеност у заједничким институцијама.

- Општи је притисак на Републику Српску, њену аутономију и њена права по Дејтонском мировном споразуму. А један од тих атака је и ово што Тихић ради. Он покушава да корак по корак редукује сва права која РС има у институционалном смислу.

Тихић

, наравно,

има право да покрене питање уставности и поднесе апелацију, али мислим да то не одговара ни политичком тренутку нити то сматрамо добронамјерним

– каже Милорад Додик, лидер СНСД.

Са том оценом сагласни су и лидери опозиционих странака СДС Младен Босић и ПДП Младен Иванић. По мишљењу Босића, Тихић покушава да „на мала врата“, преко Уставног суда БиХ и међународних судија, прегласавањем Срба, дође до уставних промјена. Бошњаци, каже, одлажу и попис становништва како би у међувремену дошло до прекомпозиције БиХ. Напомиње такође да је неодржива пракса да стране судије прегласавају Србе и Хрвате у Уставном суду БиХ, као и то да се ова институција стално покушава искористити за мијењање Устава и закона.

Лидер ПДП истиче да да је Тихић овим повукао опасан потез, јер је то удар на ентитетско гласање и покушај рушења РС, а тиме и БиХ. „Политички, ово је жеља Бошњака да доминирају и да одлучују у БиХ по принципу један човјек један глас“. Међутим, устав се не може на такав начин мијењати.

Прокључао босански лонац

Пише: Драгиша Спремо
петак, 04 децембар 2009 13:15

Хајде да погледамо заједнички, из неутралног угла, како ово прокоментарисати.

За аутора овог текста најпре се поставља питање откуд и зашто апелација Уставном суду усред тако дугих, згуснутих и свеобухватних разговора и преговора о уставној реформи у БиХ. Јасно је да уставни суд и постоји зато да би, поред осталог, давао квалификоване одговоре на све што би у устројству државе могло да буде спорно. Али, уставним судом се не ствара држава, нити њен државно-правни и политички поредак. У овом случају не ради се о тумачењу појма ентитета и ентитетском гласању, већ о иницијативи за преиспитивање (евентуално и поништавање) тог заштитног средства за ентитете, гарантованог Дејтонским споразумом.

У сваком случају, садашњи узаврели босански лонац требало би најпре расхладити, а онда бистром главом наставити започете разговоре о евентуалној доградњи Дејтонског устава БиХ.